

Verður finska forsetavalið

Stoðin í Finnlandi hefur verið umtalað nóg og seinastu vikunum. Aftan á russíska boðskrivinu um samráðingir við Finnland vegna tess, at Rusland kennir seg vera höttað av vestanveldunum, sum sipað verður til. Mikil skrivning og samráðing hefur verið um hetta mál. Menn hava, sum vera man, verið ymiskir á máli um hetta, ið flestir halda vera eina roynd at spjæla norðanlondini, og serliga nú spurningurin er frammi um at skipa ein felagsmarknaða vestureuropeisku landanna millum.

Finnar eru í lutoni í Ruslandi til samráðing. Hvát úrslitið so enn verður, so verður tað frá finskari síðu hildið fram, at landið í framtíðini ætlar at halda somu úttanveltaðu kós, sum tað higartil hefur hildið.

VERÐUR EINKI FORSETAVAL?

Tað seinasta, ið upp er komið, er uppskot frá formanninum í finska ríkisdegnum, javnaðarmanninum Karl August Fagerholm, har hann skjýtur uppá, at komandi forsetavalið verða skal í januar, verður avlýst, og at ríkisdagurin

Leigupeningur á almennari jørð

Sjálvt um onkur sigur, at tá ið kongsbondur selja ein gásarunga til jóla, so hava teir nóg nóg av peningi at gjalda leiguna fyri á einum trimarkagardi, er tað ikki víst, at so er, men áfakavel: man tað vera langt av leið kortini? Tað vil siga nóg nóg av peningi til leigu av o. u. 150 kúføðrum í vidd. Og um ein ella annar sigur, at ífall hesin leigupeningur skuldi farið upp, so er einki annað at gera hjá kongsbóndunum enn at blaka frá sær og sokia sær vinnu aðra staðir, er tað heldur ikki víst, at so er. Eg vildi hildið tvortur móti, at so leingi kongsbondur hava jørðina hjá tí almenna í hondum fyri hesa ósumulugu leigu, so verður ein stórus partur av teimum bert at hava hesa nógvu jørð til hobby, sum tikið verður til mangan. Og hvat víðvikur at sokia sær aðra vinnu, so finnur ein kongsbóndurnar í nærum øllum ymiskum vinnum her á landi, og um tað so er við Grønland og New Foundlands strendur, so eri eg næstan vsur í, at summir av teimum eisini eru at finna har.

Nú er tað ikki so, at eg ella nakar annar, vóni eg, hava nakað ímóti, at okkara kongsbondur eru innlegumenn, men hvi ikki gera nakað við jørðina, ta ið hon hefur so stórt virði, sum teir sjálvir hava roknað út, at hon hevur?

Kongsbóndurnir hava jóg svrgt fyri, at fingið jørðina roknað í virði eftir útsjóðinum í dag, og um leigupeningurin skal standa mál, so má hann faldast við umleið 30, og ta er tað bert vetrarhálv-ársvirðið.

Nú er tað heldur ikki so at skilja, at eg ella aðrir traðarmenn vanta okkum, at verða r'kir av tí, um leigupeningurin skuldi farið upp hjá kongsbóndum. Um teir, ið ráða fyri borgum halda seg kunna forsvara tað yvirfyri tí almenna, at leiga hesa nógvu jørð út fyri hesa ófaturliga litlu leigu, so skal ikki eg vera fyrstur at ynskja hana upp. Men mótvægis leigum! hjá kongsbóndum, kundi eg hugsað mær til, at kongsbóndur vildu slakka nakað av teirra krøvum, teir seta okkum traðarmonnum, krov, kongsbondur hava vald til at fara í gjøgnum móti okkum traðarmonnum, givin teimum av flokkum og monnum á Føroya lögtingi, tá ið vit ynskja at nýta ta jørð, við sjálvir hava dyrkað upp úr vanafigari hagarjóð.

Á inntøkudeildini á síðstu fegjarlóg siggi eg undir rákstur av ongun, at land ið hevur havt 70.000 kr. í inntøku av nørkum oljugevsmulm, men dugi eg ikki at siggja, inntøku landið hevur av at leiga meginpartin av jørðini í Føroyum út fyri, jóg, sum eisini er landsins ogn, uttan so at tað er upp í teimum ymiskum inntøkunum niðast á breddanum.

Otto Gram.

av ongun?

Staðin velur Kekonen forseta at sita í starvinum í 6 ár. Tað er eftir finsku grundlógini gjørligt hjá ríkisdegnum at velja forseta landsins, um 5/6 eru fyri slíkum vali.

Fagerholm heldur fyri í uppskoti sínum, at Finnland í lutoni er í eini hettisligari stoðu, ið ikki er lott at meta um, sum er. Forsetin hevur sambært grundlógina ábyrgdina av landsins úttanríkispolitikki og t. heldur Fagerholm, at tað hevði verið rætt um Kekonen verður verandi í starvinum, so hann kann fáa málið loyst. Valfundur heldur Fagerholm fram, ber ikki til at forsetin í hesi hettisligi tíð, fer at taka sær av. Eisini visti hann á, at Sovjet ynskir trygd fyri, at Finnland ikki fer at broyta úttanríkispolitikkinn. Tað verður tí stórus tryggileiki í tí, at forsetin av einum einmæltum ríkisdegi verður valdur fyri 6 ár. Öll innanríkispolitisk trætá eigur at vera sett til viks fyri eini úttanríkispolitiskari semju, at enda hetti Fagerholm á andstöðuflokkarnar um at taka uppskot hansara til umhugsunnar.

KAVARAR. Landsstýrið hevur fingið ta skipan í lag við handilsmála-deildina fyri fyrst, at ein ella tveir dugnaligir umsokjarar kunnu koma inn á Søværnens dykkerskole í København til 1. mars á hvørjum ári.

Meinighetsrådsvalið í Havn mikudagin gav tað úrslit, at listi A fekk 488 atkvøður og 11 limir valdar, og listi B 123 atkvøður og 2 limir valdar. Teir, ið valdir vórðu á lista A, eru: Martin Petersen, J. P. Henriksen, Olaf Petersen (Argir), Absalon Jacobsen, Herluf Johansen, Sofus Sivertsen, Cl. Dalsgaard, Elsebeth Johannesen, Sverri Dahl, Poulsen Joensen og Signa Magnussen. Á lista B vórðu vald: Kjartan Mohr og Elsa Arge Joensen.

Ísflásalur: Gullfjinnur 5.181 kr. fyri 936 kitt. Vón 2889 kr. fyri 623 ks. Lizzie 2001 kr. fyri 683 ks. Polarfarið 5495 kr. fyri 1197 kitt. Klakkur 5520 kr. fyri 1123 kitt.

Íslandskur trolari seldi hósdeginn í Grimsby og fekk 10.904 kr. fyri 2619 kitt.

Faroe Shelle hevur flutt 100 farmar til Føroya, síðani hann í 1956 byrjaði at sigla higar.

Vágbingur er á vegg heim úr Grønlandi — hann hevur fiskað 330 tons.

Amerikansk militertok varð steðgað í vikuni á vegg úr Berlin til Vesturtýskalands. Russar vildu ransaka tað, men hesum forðaðu amerikann. Eftir at hava verið tarnað í 15 timar slapp tokið vegin fram úttan at verða ransakað.

Adenauer, ið hevur verið á vitjanarferð í Ameriku, kom aftur til Týskalands hósdeginn. Hann hevur samráðst við Kennedy m. a. um Týskland-spurningin.

Tveir týskarar, ið tiknir eru í Ruslandi á turistferð, eru skuldsettir fyri at hava njósnað fyri amerikann. Teir hava báðir fingið 15 ára fongul.

80 fólk lótu liv, tá eitt franskt 7000 t. skip gekk burtur í vikuni út fyri St. Maria í Karibiska havinum.

Flogvanlukka. Eitt argentinsk flogfar datt niður í Brazil hósdeginn. 49 fólk lótu liv.

Brútleyp. Í morgin giftast í Sandavágs kirkju Jonna Hansen og Heini Nielsen, bæði úr Sandavági.

Hósdeginn 30. november giftast í Havnar kirkju Eyðbjörg Joensen og Tórbjörn Mikkelsen, bæði úr Havn.

Hungur er eitt hvast svørð

3. hvørt barn í heiminum liður neyð, og 60 pst. av børnunum ganga ikki í skúla. ... í Norðurbrasilu doyggja 300 av hvørjum 1000 børnum av svongd. Fyri at bota uppá hesi vána víðurskifti hevur UNICEF saman við UNESCO fingið í lag stóðir, har bæði neyðstødd børn og foreldur teirra 2 reisir dagliga fáa at eta. Bornini á hesi myndini hava í longri tíð fingið mat regluliga — og tá fyrst og fremst mjólk — so tey eru væl í holdum.

LÍTIL ER BARNSINS UGGI

Tað er meir enn stuttligt at lesa Dagblaðið, tí tað tykist sum tað hevur hug at billa fólk inn, at tað kann avrika ein hóp — fáa fram ymisk mál —. Tá fólkafloksmenn voru í landstýrinum, kundu teir einki, tað eru prógv fyri tí; men nú teir sita í andstöðu, lesur ein ikki so sjáldan í Dagblaðnum, at hatta

Jú, munur er á

Andstöðublaðini taka so mangan til javnaðarskýring; eitt fyri, sum er størsti vandi fyri teir flokkar, sum í dag sita í andstöðu á tingi.

Dag um dag verður deilt á landstýrið fyri tess ódugnaskap. Tað verður sagt so mikið og skrivað so mangt, at tað verður ikki hettligt at greiða vanligan politikk í Føroyum, um farast skal við andstöðuni í krókarnar: plátuspeljarar og kolískap og miknið meira, sum ferð eftir ferð verður iðkað um. Bert verður tíð hugað um, hvat slík skriving hevur sín uppruna av. Upprunin er hin bara og blanka óvudsíka, og so tað, at tíga burtur tann politikk, sum í dag verður rikin, fólk og landi til frama og framburð.

Tí málini, ið hava verið lögð fyri ting, og sum hava fingið frama, hava veruliga verið til so stórt gagn, at tað ikki fellur nokrum lætt at burturforklára hetta. Tað er ikki at taka seg aftur í tí, at hvørt feroyskt hóm at kalla hevur notið gott av hesum landsstýri.

Tað eru ikki so mong ár liðin, síðan tað var at hoyra hvønn dag, at ikki fór at bera til, at f'skímenn máttu fara av landinum í túsundtali fyri ikki at líða hungur og hall. Hetta var júst tann einstá mátin, sum landsstýrið, sum fólkaflokkurin breggjast sær av, dugdi sær, fyri at fólk ikki í hópatali skuldu líða hungur og hall. Aftrá hesum at avreiða politivaldið til Danir og at binda landið til eina kontrakt, ið kom at kosta landinum dyrt, og sum framvegis fer at kosta dyrt.

Hetta var tann politikkur, ið tá valdaði. Aftan á kom javnaðarflokkurin í landstýrið. Hann dugdi at siggja, at hetta lag fór ikki at bera til. Hann dugdi at siggja, at tað sum fyrst fór at verða at taka sær av, var at skaffa vinnu til landsins íbúgar. Uppskotið um at byggja og finansiera 30 l'uskip (Framhald á 3. síðu).

málið er framt eftir uppskoti og átroðkan frá hesum flokki.

T. d. vil Dagblaðið geva fólkaflokkinum æruna fyri, at bót verður upp á útvarpið, soleiðis at lurtararnir kunna hoyra tað betur. Tað stóð fólkaflokkinum frítt at bota upp á lurtaravíðurskiftini, tá hann var partnari í landsstýrinum, og tað skuldi verið ein sjálffylgja, at hann gjerdi tað. Útvarpið er ikki einasta ófullgiggjað verk, sum fólkafloksmenn hava eftirlatið sær, og sum javnaðarmenn hava nýst at fullfegga.

Eitt annað mál, sum sama blað vil eiga æruna av, er vaktar- og bjargingartænastan. Hvi syrgdi fólkaflokkurin ikki fyri at fáa bygt eitt nýtt óndrósakandi skip, tá tað áhvildi honum. Men heldur ikki á hesum oki kundi hann nakað. Men nú aðrir royndu at bota um vaktar- og bjargingartænastuna sum alt annað, vita teir at reypa. Men so vita fólk tað, at fólkaflokkurin er betur egnaður at verða í andstöðu enn at sita við ábyrgd.

Tað er eisini bevsligt, at fólkaflokkurin ikki nyttar í landstýrinum, tí meðan hann átti lut í tí — í 8 ár — kom einki burtur út, men so skjott teir vóru kastaðir út, og javnaðarmenn komu aftur í staðin, kom gongd í uppbyggjngararbeiðið á øllum økjum. Ítt eyga skal einki gott sjá. Um nú andstöðuflokkarnir ikki vilja siggja nakað gott, so er og verður tað so, at tað vil visa seg, um øll halda eins og teir.

Nú gror um gangandi fót. Javnaðarflokkurin er ikki ræddur fyri at standa til svars fyri sína stjórnartíð, tá hon er úti. D.

Rósmarhólmi

Hóskvöldið og fríggjakvöldið syndi Havnar Sjonleikarlag »Rósmarholmie, sjonlekur Henrik Ibsens í tyding eftir Óskar Hermannsen og Fraser Eysturoy. Sjonlekurin verður leiktur aftur í kvøld og í morgin. Leikstjóri: er Eyðun Johannesen og mætastu leikarar, Havnar býur egnur, luttaka, so ikki kann annað sigast, enn at her er alt í lagi. Hesin sjonlekur setur reidiliga stór krøv til tey leikandi, men tey tykja at vera f'or fyri at greiða uppgávuna — yvirhevdur, ið hvussu er.

Andlát. Sámal Johannes Gaard, Vágur, doyði hósdeginn, 67 ára gamal.